

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és a ünnep után való napon is.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,
1905. január 7., szombat

HIRDETÉSI DÍJAK:

Nyitási díj: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503. Kiadóhivatal: 379.

Itt az idő..!

— január 6.

„Alkotmányos kötelességünknek tartjuk, hogy alkalmat adjunk az állásfoglalásra a nemzetnek“ s „a nemzetre hárul a föladat, hogy kinyilvánítsa akaratát.“ Ezt a magyar korona viselője, az ország fölkezt királya, a legfőbb hadur mondotta tegnapelőtt elhangzott trónbeszédében, a melylyel véglegesen és visszavonhatatlanul fölslzatta az 1901 végére összehívott országgyűlést. Fölslleges és meddő dolog volna azon vitázni, hogy vajon jogos, törvényes és mindenekfölött alkotmányos dolog-e az országgyűlésnek költségvetés megszavazása előtt, vagyis ekszlekszben való fölslzatlása s még fölsllegesebb dolog volna azon keseregni, hogy a fölslzatlás ilyen körülmények között megtörténhetett. Hogy az alkotmányos intézményekbe vetett hit megingott, hogy nyilvánvalóvá lett, hogy alkotmányunk legerősebbnek hitt bátyái is kártyavárszerű tákolmányok, a melyek nem bírják ki a törvénytelenység és az erőszak legcsekélyebb érintését sem, szomorú honfiu aggodalmakra adhatnak ugyan okot és alkalmat, de ebben a pillanatban nem szabad keseregni és elmélkedni, mert elérkezett a cselekvés legfontosabb pillanata, a mint a koronás király mondotta, az a pillanat, a midőn „a nemzetre hárul a föladat, hogy kinyilvánítsa akaratát.“

Ez a legmagasabb fölhlvás — sajnos, — nem az általunk óhajtott módon és formában jött létre. Mi ugyan tudjuk, ugyan hisszük és ugyan valljuk, mert hiszen alaptörvényünk úgy parancsolja, hogy ilyen körülmények között nem szabad fölslzlatni az ország gyűlését. De hát megtörtént s a nemzetnek ki kell nyilvánítani a ő akaratát, állást kell foglalni a mostani nehéz viszonyok közepette, mondja a királyi szózat s ugyan ezt mondjuk mi is, bár egészen más okok következtében. Es nem akarunk afölött sem vitázni, a mit már annyiszor bőven és részletesen kifejtettünk és bebizonyítottunk, hogy a mostani választói törvények szerint, a választók távolról sem képviselik a nemzetet, — hadd

nilvánítsa akaratát és hadd foglaljon állást a mostani politikai értelemben vett nemzet, legalább meg fognak győződni a hatalom lévők, hogy a mai, a kormányon lévő párira kedvező választási törvény mellett is, erősebb a nemzet fiaiban az alkotmányhoz való ragaszkodás, az ország törvényes jogainak csorbitatlan megóvása iránt való szeretet, mint a türelem, alázatosság és a jogfeladásban nyilvánuló loyaltás.

Igenis, elérkezett az idő, hogy a nemzet nyilatkozzék. Es nyilatkozni is fog. De előbb összefogja állítani az elmúlt három esztendő politikai mérlegét. Még pedig nem a felelős kormány által összeállított trónbeszéd alapján. Nem úgy fogja felállítani a tetteit, hogy a kifejlődött küzdelmek oly válságos helyzetet teremtettek, melyben a jelen országgyűlés munkaképességének helyreállítását nem lehet többé remélnünk. Hanem azt fogja keresni, hogy ki és kik okozták a küzdelmet, a melyek megakadályozták a munkaképességet. Kutatni fogja és könnyen rá is talál, hogy ki dobta oda a munkaképes parlament elé kerékkötőt a házszabály reform javaslatát, ki sértette még egyetlenegyszer a formának nevezett, alkotmányunk legfőbb biztosítékát s ki tette ez által egyszersmindenkorra illuzoriussá a szólásszabadságot, a szükséges, jogos és törvényes ellentállás egyetlen fegyverét. Es kutatni fogja, hogy ki miatt nem lehetett egyetlen lépéssel előbbre vinni az ország gazdasági állapotát, kik akadályozták a nemzetnek minden irányban való haladását a többségi elv érvényesítésének hamis jelszava alatt.

Es ha a nemzet, a mai értelemben vett politikai nemzet mindezeknek a kérdéseknek a szorgos megvizsgálása után foglal állást és nyilatkozik meg, akkor az ítélet igazságos és leslujtó lesz. „Bizalommal a nemzetnek alkotmányos intézményeihez való ragaszkodása és politikai bölcsesége iránt“, hisszük és reméljük, hogy a lefolyandó választások az igazság diadalával fognak végződni. Az ellenzék két hatalmas pártjának egyesülése, a hatvanhetes alap tagadhatatlan csődje és

általában az esztendők óta tartó, a nemzet jogainak csorbitására irányuló törekvések megtanították gondolkozni a népet, mely előtt tisztán áll immár, hogy a szabadelvűség Magyarországon — sajnos — a Bécs előtt való meghajlást, a jogokról való lemondást, a geszamtmonarkia felé való közeledést jelenti.

Epen ezért nyugodtan mondhatjuk a választók ezreinek: elérkezett az idő, válasszatok! Lelkiismeretes meggyőződéseitek, szabadságszereteteitek szerint, kicsinyes kérdések mellőzésével, félre nem vezetettve sem fenyegetések által megfélemlítve, válasszatok egész embert, egyenest, őszintét, magyart, aki akar és tud a hazáért és annak szabadságáért küzdeni és nem fog fejet hajtani Bécs előtt soha!

Válasszatok!

Az új román kormány. Az új román miniszterium megalakult, még pedig olyképen, ahogyan Bukarestben egyáltalán nem vártak. Kantakuzéno Gh. Gergely miniszterelnök, a konzervatív párt feje, nagyszerű sakkhuzást tett, amikor kabinetjének megnyerte Vladeszku-t, a román parlament egyik legharcosabb tribunját, a nagy demokratát. A junimisták egyesülésével és csatlakozásával a konzervatív párt megerősödött. Kantakuzéno miniszterelnök, mint energikus és mérsékelt politikus és államférfiu ismeretes. Hogy egykoron nagyon is oroszbarát volt, az alig lehet most befolyással Románia politikájára, mert azóta a viszonyok lényegesen megváltoztak. Lahovary Jakab, mint a kincstári javak és a földmívelés minisztere, a legjobb helyen van, nem agítálhat a kormány ellen és nem rendítheti meg a népnek a kormányba vetett bizalmát. Manu tábornok hadügyminiszter lett. Ez az ember már annyiszor volt miniszter Romániában, hogy nincs tárca, amelyet ne képviselt volna; sőt van olyan, amelynek kétszer is volt birtokosa. 1890-ben Rosetti junimista kabinetjének bukása után miniszterelnök is volt, de kormánya nem sokáig tartotta magát. Volt már hadügyminiszter s ily minőségben szervezte Románia egész hadseregét. Badarán igazságügyminiszter új ember. Tőle nem sokat várnak Bukarestben. Vladeszku is új ember: Románia „Cicerojának“ is szokták nevezni. Fényes egyéni tulajdonokkal és nagy tudással rendelkezik; a nép előtt az ő szava dönt. Gradisteanu Jonel a közügyminiszter: volt képviselő, szenátor és ügyvéd; nemzeti irrendentista elveiről ismeretes, amelyeket most, hogy újból mi-

niszter lett, feladott. Közeli rokona Gradisteanu Péternek, a „Liga“ elnökének, aki a minap a román szenátusban nagy kirohanást intézett a magyar nemzet ellen a népoktatási reformjavaslat miatt. — Az új külügyminiszter, Lahovary János tábornok, hű embere Károly királynak, batátja a hármasszövetség politikájának és nagy ellensége a „Liga“ embereinek. Ha nem is ő lett volna a külügyminiszter, hanem akárki más, Románia külügyi politikája nem változott volna meg, mert jóformán az összes külpolitikai kérdéseket maga Károly király intézi. Lahovary az orosz-török háboruban Plevna mellett többször kitüntette magát. A Floreszku-kabinetben már volt hadügyminiszter is és Kontakuzéno kabinetjében pedig külügyminiszter. Lahovary János Lascar Catargiu idejében is volt hadügyminiszter. A külföldön sokat utazott, a hol hadügyi tanulmányokat végzett. 1893 óta rendelkezési állapotban van, mert a király Sinaiában egy magánkörben lefolyt jelenet (verekedés) miatt állásától felfüggesztette. Lahovary azóta kibékült a királyával. A konzervatív junimista miniszterium a romániai pártviszonyok ismerőseinek még egy meglepetést fog szerezní: Carp Péter hívei újból előtérbe nyomulnak és szinte bizonyosra lehet venni, hogy a mostani kormány rövid életű lesz. — A Sturdza miniszterium bukása és a román liberális párt megsemmisülése óriási fontossággal bír hazánk politikai viszonyai szempontjából is. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a szászvárosi román nemzeti párt két vezére nem régen Bukarestben járt és pénzt kérték Sturdzától a választásokra. Sturdza ígért is 250 ezer frankot az esetre, ha továbbra is megmarad a hatalom birtokában. Sturdza megbukott s az aradi tribunisták egy fillér nélkül állanak. — Kantakuzéno Gergely új miniszterelnök Ratiu és társai passzív politikáját helyeselte s az előjellekből ítélve, most is ezt az elvet vallja. — A tribunisták e szerint, akarva nem akarva, csak a saját erejükre vannak utalva.

A börtön és a szövetkezetek. Üzleti körökben szerfölött kínos benyomást keltett az igazságügyminiszternek a letartóztatási és javítóintézetek igazgatóságaihoz, így a kolozsvári javítóintézet igazgatóságához intézett ama rendelete, hogy a vezetésük alatt álló intézetek számára szükséges mezőgazdasági terményeket ezental az országos központi hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezeti magtárakból szerezzék be. E rendeletben az üzleti körök ismét a szövetkezeteknek a legitim kereskedelem hátrányára való előnyben részesítését látják, a miért is a budapesti kereskedelmi és iparkamara tüzetesen megokolt

fölterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez a kereskedelem legális érdekét sértő rendeletnek hatályon kívül helyezése iránt.

48 és 67. Ismerik, nemde azokat az élelapokban gyakran látható képsorozatokot, melyek „hogyan lesz a libából kisasszony” vagy „hogyan lesz a varjuból jezsuita” felirással ügyesen demonstrálják két látszólag teljesen különböző dolognak néhány átmeneti formán keresztül történt egymásba való átváltozását? E tréfás darwinizmusnak, mely különben bírja a komolynak lényegét, bár képekkel nem illusztrálható kitűnő témája volna egy most aktuális kérdés: hogyan lesz a hatvanhétből negyvennyolc? Mert valóban, most ez történik s tisztára azon a darwinista módon, mely négy-öt átmeneti formán keresztül a varjuból csuklyás barátot csinál, vagy néhány évezred alatt a majomemberből embert formált. Alapdogmája volt eddig minden politikai okoskodásnak az a feltevés, hogy a hatvanhét és a negyvennyolc ugyanolyan egymáshoz, mint a tűz és víz. Hogy mint két zord hegyorom, melyet szakadék választ el s hid nem köthet össze, merednek egymásra. De ime, jöttek az utóbbi évek eseményei: a katonai engedmények, a katonai oktatás magyarosítása, a katonai és polgári hatóságok levelezésének nemzeti szíjében való reformálása, a honvédtüzérség elvi elfogadása s legvégül mind-e dolgok kívánójának, Apponyinak és pártjának átmenelete a Kossuth-pártba. Mindez a mellett szól, hogy a hatvanhetes alap annyira tágítható, hogy végül szép kényelmesen át lehet róla lépni a negyvennyolcra. S ezt a tágítást nemcsak Apponyi kívánta és cselekedte, hanem az orthodox szabadelvűpárt, első sorban Tisza is, akinagyon büszke ahonvéd-ügyukra, amelyek ugyan jogilag benne vannak a Deákféle kiegyezésben, betűszerint s az egyik kiegyező fél, a dinasztia eddigi felfogása szerint azonban teljesen hiányoznak belőle. Tehát Tisza se fél a hatvanhét egy oly tágításától, mely azt a negyvennyolchoz közelebb húzza; Kossuth pártja pedig egyáltalában nem idegenkedik oly emberek befogadásától, akik addig tágították a hatvanhetet, míg végre minden nagyobb ugrás nélkül bejutottak a negyvennyolcra. Nyilvánvaló mindebből, hogy e két politikai világnézet tulajdonképpen nem kettő, hanem egy dolognak két fele. Hogy a Tisza által legujabban használt lejtő fogalmát használjuk: a magyar politika fejlődése egy lejtőn mozog, melynek alsó fele a mai hatvanhetes valóság, felső szakasza pedig a negyvennyolcasság ígért-főidje. Akik ma még hatvanhetesek is, egyre igyekeznek felfelé, a kik pedig már is negyvennyolcasok, szívesen várjuk az alulról hozzájuk megérkezőket. Ez a jó hazafiakra illik. A rosszak s a bécsiék is elfogadják a lejtő hasonlatot, de azt mondják, hogy lenn van a negyvennyolc, fent a hatvanhét s a nemzet az előbbi felé való még oly lassu közeledéssel is a lejtőn lefelé, örvénybe szalad. A magyar nemzet azonban a rossz magyarok és a bécsiék felfogásával nem törődik s megy fölfelé, a negyvennyolcas eszmény napjának ragyogó hajnalpírja felé...

Kereskedelmi szerződésünk Németországgal. A tárgyalásokat te-

hát újra felveszik kiküldött előadóink a németekkel. A megbízottak tegnapelőtt utaztak el s az eddigi kedvező híreket megerősítik ma is, úgy hogy a tárgyalások elég kedvező kilátások mellett indulnak meg. Nem tehetünk róla: félünk kissé ezektől a „kedvező” hírektől. Egy kevésse jobban szeretnők, ha komoly nehézségek, erős ellentétek lennének a mi megbízottaink, meg a német megbízottak között, mert ez annak lenne jele, hogy megbízottaink szívósan és erősen ragaszkodnak a mi érdekeinkhez, melyek a magyar mezőgazdaságra nézve elsőrangú fontosságuk. Így közel fekszik az a feltevés, hogy megbízottaink a mi érdekeink rovására előzékenyeskedtek és kiválóan finomak és kulánsak voltak a mi börtünkre. Hanem aztán majd vegyék meg ezek a megbízottak a magyar gazdák ökreit, disznóit, árpáját meg fáját. Persze, nehéz lehet az egyetkedés Németországgal, mert hiszen Ausztria is beleszól abba. De hát, talán Ausztria sem akar két bört lehunni rólunk, mikor csak egy börtünk van és azt is már az osztrák gyárakban készítik ki.

Tiszta választás. A hivatalos lapban megjelent a kormányelnöknek a választások dolgában kiadott rendelete. Ugyanez a rendelet szerte megy a magyar királyi postán is minden választási központba. Nyilvános írás. Mutogatják. Ilyen a formája, ilyen a pecsétje. S van benne egy paszusz, ami arra van szánva, hogy jó előre leszereljen minden esetleges vádat a választások erőszakosságára nézve. Tisza a központi választmányok elnökeinek figyelmét föl hívja hivatali elődjének 1901-ben kiadott rendeletére, ami tudvalevőleg a múlt választás tisztaságát eredményezte. Most már csak az volna jó, ha a főispánokhoz írott bizalmas leveleket is lenyomtatnák a hivatalos lapban. Azokat az utasításokat, amelyek ennek a nagy nyilvánosság elé szánt rendeletnek az értékét semmivé teszik.

A választási bódé. Az általános képviselőválasztások dolgában kibocsátott rendelet jó tanácsokkal látja el a választást vezetőket. Hogy pártatlanok, hogy igazságosak, hogy becsületesek legyenek — ez nincsen imperative benne a rendeletben. Hanem, hogy a választási helyiséget hol kell kibérelni s ha nem lehet bérelni, mi'ent építsenek; ne drágát, de jót és alkalmasat, költséges ne legyen, mert az állam szakértőkkel fogja megbecsülni s csak annyit fizet, mennyire a szakértők megbecsülik — minderről vénszszonyi bőbeszédűséggel szól a rendelet. Azt kell-e ebből az ellentétből következtetnünk, hogy lelkiössmeretségre azért nem figyelmeztül az elnököket, mert az magától értetődik? De, ha ez az érzékeny lelkiössmeret oly mindennapi portéka a választási vezetőknél, akkor mire való az a sok szó a választási bódéra? Az az ember, aki félő gonddal tud örködni a választók jogai fölött, bizonyára nem fog nyereszakedni egy választási bódé föl-

építésénél. Akárhogy is álljon a dolog és bármilyen logika vezette is legyen a rendelet fogalmazóját; mindenesetre jobb lett volna, ha a jó választási elnök néhány vonása kerül bele ebbe az utasításba a választási bódé részletes mibenléte helyett.

Fölkérés a képviselőjelölés el nem fogadására. Még ilyen dolog sem történt, mint a milyenről szigetvári tudósítónk értesít: Már napok óta beszélnek Szigetváron, hogy Hegyessy János főszolgabíró szándékoznak fölléptetni kormánypárti programmal. Tudomásul vette ezt a szigetvári ipartestület is és értekezletet hívott össze ez ügyben. Ezen értekezleten az ipartestület elhatározta, hogy küldöttségileg fogják a főbíró fölkérni, miszerint a jelöltséget ne fogadják el. A küldöttség vasárnap d. e. 11 órakor tisztelgett Hegyessy János főbíróval. Rámutatott a küldöttség szónoka azon érdekekre, melyeket a főbíró a város fölvirágzása és az iparosok és ipartestület ügyeinek meleg pártfogása körül szerzett, biztosította a polgárok határtalan tiszteletéről és szeretetéről. Ép ezért kéri az ipartestület nevében, ne hagyja itt főszolgabírói állását, a jelöltséget ne fogadják el és maradjon még tovább is azon helyen, melyet közmelegedésre tölt be. Annyira óhajtják ittmaradását, hogy az esetleges jelölés elfogadásakor ellene adnák le a szavazatukat, csak azért, hogy ne legyen megváasztva. Hegyessy János főbíró nagyon meghatóta e tisztelgés, a bizalom és szeretet e megnyilatkozása s megígérte, hogy a jelöltséget nem fogja elfogadni, miről a központot értesíteni fogja. Köszönetet mondott az ipartestületnek tisztelgéséért és megígérte, hogy ezentul is ép oly meleg érdeklődéssel fogja működésüket kísérni, ahol csak teheti, segítségükre lesz. A távozó küldöttség lelkesen megéljenezte a főbíróval.

Lesz-e erőszak? Az „Esti Ujság” szerint a szabadelvűpárt egyik vezető-embere, a kinek része van a választás intézésében is, egy jobbara politikusokból álló társaságban így nyilatkozott:

— A pártok számbeli erejében a választás jelentékeny változást nem fog okozni. A mi maximális veszteségünk vagy nyereségünk husz kerület. Ez azonban annyira mellékes, hogy minket még csak nem is érdekel. A fődolog az, hogy azok az elemek, a kikről a legjobb akaratral sem lehet elmondani, hogy diszére válnak a magyar parlamentnek, valamint azok, a kiknek erkölcsi fogyatékossága még a büntető eljárást is provokálta, — szóval azok, a kik minden obstrukciónak vezetői, — ne jöjjenek vissza a parlamentbe. Ezek ellen a kormány küzdeni fog minden erejével, — a többi apró vádakkal pedig nem törődik. Talán husz kerületet le számítva, az idej választás még ideálisabb lesz, mint a minő az 1901-iki volt. Széll Kálmán idejében, — de a kiszemelt kerületekben keztüös kézzel dolgozni nem lehet.

Az erdélyi választások.

Mozgalmak a kerületekben.

— Saját tudósítónktól. —

A hivatalos lap közölte a királyi levelet, a mely összehívja az új országgyűlést február tizenötödikére. Alig öt heti idő választja el az új parlament összegyűlését a régi bezárásától, de ez az időszak egyike a legnehezebbeknek, a legelkeseredettebbeknek; a lelkek felzaklatásával, a szenvedélyek rettenetes megbolygatásával, fizikai és erkölcsi sulyos megpróbáltatással jár. Az egész ország oda van állítva olyan felelősségteljes kérdés megválasztása elé, a melynek eldöntésénél ezernyi különböző érdek, a kísértés minden erőszakos eszköze szerepet akar kiöklözni magának, de a hol a gyöngelklőséget a nemzet fizeti meg rémséges katasztrófával. Azok a hírek, a melyek eddig is özönével érkeztek a vidékről, az ország önértetének komoly és imponáló megnyilatkozásáról adnak számot. Az ellenzéknek eddig háromszáznál több kerületben van jelöltje és még mindig érkeznek az országból a küldöttségek, a melyek módot kérnek arra, hogy az alkotmány megvédelmezésében aktív szerep jusson nekik.

A kormány pártján eddig is nagy csüggedtség látszik. Tisza — a ki különben ma a királynál kiha lga taton volt — még mindig hirdeti, hogy ideálisan tiszta választást akar, de azt már koncedálta, hogy vannak kiszemelt kerületek, a hol „keztüös kézzel” nem lehet küzdeni. A valóságban pedig mindegyik a leghallatlanabb preszsióról érkezik a jelentés, s azok a boldogtalan emberek, a kik a kormányval vagy a kormányval összekötötetésben levő vállalatokkal bármilyen függő viszonyban vannak, szörnyű megpróbáltatásnak vannak kitéve.

A sok jellemző eset közül a legnevezetesebb az a támadás, amelylyel a budapesti vasutasok erkölcsi és politikai függetlenségére támadtak: tudomásukra juttatták, hogy az Államvasutak igazgatásának reformja meglesz ebben a hónapban s hogy január 31-én fogják közölni az illetőkkel, hogy kiket helyeztek át vidékre, úgy hogy február elsején az áthelyezettek a lakásukat már felmondhatják. A vasuti alkalmazottak nem ok nélkül hiszik, hogy az áthelyezéseket a január 26-iki szavazatok fogják irányítani. Br. Bánffy Dezsőnek tehát minden oka megvolt az ellenzék lakomáján, hogy figyelmeztesse a tisztviselőket arra, mi vár rájuk. Remélhető, hogy azok a tanácsát is megfogadják mindenfelé. A magyar nemzetnek most sulyos és életbevágó kérdésben kell ítéletet mondani. Ezt a feladatát komolyan, tisztán és erkölcsösen kell teljesítenie.

Egyelőre folyik minden oldalról az elkeseredett küzdelem előkészü-

ztások.
tekben.

a királyi
az új or-
ötödikére.
el az új
régibek
ak egyike
gelkesere-
elzaktatá-
rettenetes
és erköl-
ssal jár.
n állitva
és meg-
eldönté-
érdek, a
eszköze
magának,
iséget a
ges ka-
k, a me-
érkeztek
érzetének
nyilatko-
ellenzék-
bb kerü-
mindig
üldöztés-
ek arra,
delmezé-
nekik.

g is nagy
— a ki
kiha lga-
hirdeti,
választást
ta, hogy
k, a hol
et küz-
minde-
presz-
s azok a
k a kor-
nyal ösz-
latokkal
n van-
tatásnak

il a leg-
amely-
k erköl-
ségére
uttatták,
zgatásá-
a a hó-
fogják
y kiket
gy febe-
ek a la-
A vas-
nélkül
seket a
fogják
nek te-
z ellen-
hezesse
rájuk.
tanácsát
A ma-
lyos és
ítéletet
molyan,
teljesi-

oldalról
őkészü-

lete. Régi szokás szerint a kerü-
teknek körülbelül felerészében,
száználhatvan-százkilencven kerület-
ben az első napon, 26-án; ugyan-
annyi kerületben pedig a második
napon, 27-én lesz a választás és
így január 28-ika és február 4-ike
között már legfőleg csak har-
minc-negyven kerület választ kép-
viselőt.

Az erdélyi választások előkészü-
leteiről az alábbi hireink számol-
nak be:

Marosvásárhely. — Ugy látszik
Nyíri Sándor nem egészen biztos a
budai mandátumban s másfelőlről
is biztosítani akarja magát. Maros-
vásárhely város újévi gratulációjára
ugyanis a következő táviratban fe-
lalt: „A kedves figyelem becses
tanubizonyosága számomra annak a
bizalomteljes ragaszkodásnak, mely-
lyel Marosvásárhely város törvény-
hatósága megisztel és melyért tel-
jes szívemből hálás vagyok. A leg-
melegebb rokonszenvet csak fo-
kozza irántatok és büszkeséggel
töli el, hogy kívánatokra szoro-
sabb politikai kapcsolatba léphetek
a magyar faj erényeiben minden-
kor diszló székely metropolis pol-
gáiraival. Jókívánataikat legmelegeb-
ben viszonzom, egész lelkemből
óhajtván, hogy Marosvásárhely vá-
ros törvényhatóságának munkás
polgársága minden egyes tagjának
hazafias törekvéseit áldás és siker
kísérjék“. Vasárnap Kossuth Fer-
renc, báró Bánffy Dezső, gróf Ap-
ponyi Albert, gróf Zichy Aladár és
még vagy husz volt ellenzéki kép-
viselő érkezik Marosvásárhelyre, a
hol nagygyűlést tartanak, melyen
Szamosújvár, Dés, Kézdivásárhely,
Torda, Nagyenyed, Kolozsvár és
Székelyudvarhely küldöttei is jelen
lesznek.

A székelyudvarhelyi járás főszol-
gábirája december hó 29-ére be-
idézte az összes jegyzőket és li-
gyelmezte őket, hogy a kormány-
párti Ugron János megválasztása
érdekében mindent meg kell tenni.
Aki nem fejt ki a kellő buzgalmat,
az máris bátran otthagyhatja az
állását, mert ugys elveszti.

A székelykeresztúri kerületben az-
al korteskednek az unitárius pa-
pok és az állami tanítók Gyárfás
Endre újpárti jelölt ellen, hogy ha
nem a kormánypártra adják le a
szavazatukat, akkor az állami isko-
lába járó gyermekeik tandíját há-
romszorosra emelik. A múlt hó
29-én ötszáz terítéses „tokány-ban-
kettő“ is rendeztek a kormánypárti
választók tiszteletére, amelyen egyik
községi bírót megütötte a szél. A
választók ezt a sors intésének vet-
ték és a legnagyobb részük — át-
menet az ellenzékre.

Vizaknán a kormánypárti Hámo-
rynak még nincs ellenjelöltje.

Dévaról írják: Hunyad vármegyé-
ben a végleges jelölések a követ-
kezők: A dévai járásban Szentke-
reszthy György báró szabadelvűvel
szemben Thoroczky Miklós gróf
disszidens, — Vajdahunyadon Tö-
rök Béla dévai főszolgabíró szabad-
elvűvel szemben Dubles György
dr. román nemzetiségi, — Dobrán
Lázár László szabadelvűvel szem-
ben Vlád Aurél dr., — Szászvárott
Vöröss László nyugalmazott állam-
titkár, szabadelvűvel szemben Mih-
János dr. román nemzeti párti, —
Brádon Hollaky Imre szabadelvű-
vel szemben Pap János román
ügyvéd lép fel, — Hátszegen Nop-
csa Elek báró szabadelvűpárti
programmal lép fel.

A II. kerület mandátuma.

A kolozsvári szövetkezett ellenzék gyűlése.

Állásfoglalás Wesselényi báró mellett.

— Saját tudósítónktól. —

Több ízben irtunk már arról
a csetepatéről, melyet az itteni
függetlenségi s Uj-párt vivnak
egymással azon kérdés miatt,
hogy ki legyen a II. kerületben
Feilitzsch báró ellenjelöltje
Barabás Béla vagy Wesselényi
Miklós báró. A függetlenségi
tudvalevőleg Barabás Bélát je-
lölték, míg a Szederkényi-párt-
tal egyesült Uj-párt Wesselényi
bárónak kezében szeretné látni
a mandátumot. A pártok több
ízben tanácskoztak is, de meg-
egyezésre jutni nem tudtak s a
szakadás mind élesebbé vált
közöttük. A régi megállapodás
azonban fennmaradt, az tudni-
illik, hogy a szövetkezett ellen-
zék központi vezérbizottsága
fog dönteni a vitás ügyben.

A kibontakozáshoz az első
lehet mondani ellátározóan
döntő lépés tegnap történt
meg. Tegnap reggel ugyanis a
központ megbízottjaként Ko-
lozsvárra érkezett: Günther An-
tal, volt nemzetipárti, immáron
függetlenségi képviselő. A je-
lölés megbeszélése céljából a
különböző pártok képviselői
délelőtt megjelentek Reményik
Károlynak, az Uj-párt elnö-
kének szentlélek-utcai lakásán
s itt Günther jelenlétében érte-
kezletet tartottak. Ott voltak:
a függetlenségi párt részéről:
Kecskeméthy István, Tanács
József, Merza Gyula, Hevesi
József, Gombos Ferenc s a hi-
vatalos közlöny szerkesztője;
— a régi Szederkényi-párt
részéről: Magyar Mihály, So-
modi István és K. Köntzei
Imre; végül az Uj-párt részé-
ről: Reményik Károly, Posta
Béla dr., Pisztori Mór dr.,
Deák Albert dr. és Tutsek
Sándor dr. — Güntler Antal
az értekezlet bevezetésének
megnyitójául elmondta idejöv-
telének okát s egyben felkérte
a megjelenteket, hogy szólja-
nak a kérdéshez, illetve adják
elő véleményüket arra nézve,
hogy Wesselényi bárónak vagy
Barabás Bélának van-e nagyobb
kilátása a győzelemre?

A pártok mandátáriusai egyen-
ként felszólaltak s az értekez-
let eredménye a következő:

*három ember kivételével
mindnyájan odanyilatkoztak,
hogy Kolozsvárt Wesselényi
Miklós bárónak több kilá-
tása van a győzelemre, mint
bárki másnak, s így egyedül
kivánatos az volna, hogy az
ellenzék őt jelölje Feilitzsch
báróval szemben.*

Barabás jelölése mellett csak

Kecskeméthy István, Gombos
Ferenc és a hivatalos közlöny
szerkesztője nyilatkoztak, míg
a többiek Wesselényi báró ne-
vét óhajtották az ellenzék vá-
lasztási lobogójára felírni. Er-
dekes különben, hogy a Kos-
suth-párt komolyabb elemei:
Tanács József, Merza Gyula,
Papp József dr. és Hevesi Jó-
zsef szintén Barabás ellen sza-
vaztak. — Günther már tegnap
el is utazott, s az itt szerzett
benyomások, illetve az érte-
kezlet eredménye alapján elő-
terjesztést tesz a központi ve-
zérbizottságnak, hogy hivatalos
jelöltként Wesselényi Miklós
bárót ajánlja a kolozsvári vá-
lasztóknak. A központ így is fog
határozni s eként a napokban
lejön Barabás Béla, hogy egy
népgyűlésen lemondjon a jelöl-
tetésről, s egyben Wesselényi
bárót jelentse ki utódjául. —
Az ügy tehát így el lenne in-
tézve, bár hirlik, hogy a Kos-
suth párt kevésbbé meggondolt
része tovább is fenn akarja
tartani a külön jelölést. Ter-
mészetes, hogy ebben az eset-
ben nyilvános kudarc érné a
hivatalos állásponttal szembe
helyezkedőket, mert józanul
gondolkodó és számbavehető
ember nem akadna arra, hogy
az álfüggetlenségi agent pro-
vocateurök heccelődéseinek fel-
üljön!

Krónika.

A kolozsvári káposzta receptje.

*

A kolozsvári színháznak 1827-ben
volt tagja először Deryné, kinek nap-
lói három kötetes új kiadásban csak
nem régiben hagyták el a sajtót. A
XIX. század kolozsvári társas életé-
nek és színházi viszonyainak érde-
kesebb krónikása ma sincs Deryné-
nél, aki minden nevezetes momen-
tumot, amit kolozsvári tartózkodása
alatt átélt, lejegyzett és az utókor
számára megőrkített. Ezekből a so-
ha el nem évülő páratlan szellemmel
és ragyogó kedélyvel írott emlékek-
ből a régi kolozsvári viszonyok is-
meretének egész tárházát merithet-
jük. Deryné minden érdekelte, azért
a feljegyzései is sokfélék, úgy hogy
még a kolozsvári káposztával is rá-
ért foglalkozni, mely az ő feljegyzé-
sei révén vált historiai nevezetességgé.
Néhai Nagy László kolozsvári inten-
dáns ebédjén ismerkedett meg Dé-
ryné a kolozsvári káposztával s
annyira kitűnőnek találta, hogy nyom-
ban elkészítette recipéjét, melynél
jobb és nevezetesebb reklámot ázóta
sem csináltak az erdélyi ételek „ki-
rálýnőjének“. Ime:

„Hogy irjam én le ennek jóságát,
szép, izletes föltálasát és hogy mi
volt abba minden fölve és a tetején
azonkívül még friss kolbász sülvé.
Inkább azt kellene elbeszélmem a nők
kedvéért, hogy mikép főzik az ilyen
erdélyi töltött káposztát. Azt nem is
mindenkor lehet főzni, csak mikor
friss sertést ölnek. Van ahhoz készít-
ve egy nagy casserol. Midőn a sza-
lonnáról lehuzzák a bőrt az egész-
be, a mily nagy a casserol, leteritik
a casserolt egészen vele, épen úgy,
mintha ki volna béelve. Aztán rend-
re rakják a fenekére a szokott mó-
don elkészített töltött káposztát, a
milyen mi is főzni szoktunk. Aztán
egy rend gyöngyös hurkát, szalonnát,
sertéshúst sorba; aztán ismét egy
rend káposztát, aztán a közepibe
egy megspékelt sült kappant, meg ha
van, sült libát, ismét egy rend ká-
posztát, mindaddig, míg a kasserol
megtelik. Akkor annyi vizet töltenek
reá, a mennyi ellepi s beborítják is-
mét szalonna bőrrel, hogy abba főjjon
meg egészen. De azt nem szabad
berántani, csak amint megfőtt úgy
betálasni. Igaz, hogy fölséges étel, de
sokba is kerül; egyetlen egy se uta-
sította vissza a második kerületet, én
se. De már most csakugyan rosszul
lettem; ugyan kellett innom a feke-
te kávé egy-másután, hogy helyre
jőjjön, a sok szives kínálgatás után
megterhelte gyomrom. Valóban meg-
ismerem, hogy nem igen „aestetisch
Lectür“ egy memoire-ben töltött ká-
posztáról dissetálni, de ha annyi
dolgok is fordulnak elő a földi éle-
tünk folyamában, ki tehet róla? Mi-
helyt a deszka világból kilépünk,
egyszerre lehull rólunk a szellemi és
az anyagiba burkolozunk: az az
mindjárt az ebédről és a vacsoráról
gondolkozunk.“

Kolozsvár és a névmagyarosítás.

A legújabb statisztika.

— jan. 6.

Az 1904. év első felében előfor-
dult 1874 névváltoztatás közül 720
eset, vagyis az összesnek 38-42
százaléka, Budapesten fordult elő
(az 1903. év ugyanebben a szaká-
ban 457 eset, vagyis 30-71 száza-
lék). A vidéken is van hajlandóság
a névmagyarosítás iránt, csak hogy
a nép járatlan az ily ügyekben és
fél a kezdéstől. A hol azonban akad
egy-egy lelkes férfi, a ki érdeklő-
dik a névmagyarosítás iránt ott, az
tömegesebben történik. Ily tömeges
névmagyarosítás az 1904. év első
felében Baján volt, hol a tanító-
képző-intézet igazgatójának kezdé-
se folytán a tanulók nagyrésze me-
magyarosította idegen hangzásu ne-
vét; továbbá Pécsen, hol a városi
t. főjegyző állt a mozgalom élére,
és buzdítólag hatott a város mü-
veltebb lakosságára; végre Diós-
győrt és Felsőháromban, mely két
utóbbi helyen a diósgyőri magyar
királyi vas- és acélgár egy kisebb
hivatalnok, valamint Selmezbányán,
hol szintén a városi főjegyző lelke-
sítése és közbenjárásának köszön-
hető, hogy sokan nevüket megmagya-
rosították. Még kiemelendő Kolozs-
vár, Nagyvárád, Szeged, Miskolc,
Székesfehérvár és Mohács, hol az
1904. év első felében nagyobb
számban fordultak elő névmagya-
rosítások. Az esetek számának sor-
rendje szerint névmagyarosítás tör-
tént (zárójelbe tesszük az 1903. év
első felében történt névmagyarosi-
tás számát): Baján 70 (8), Pécsen
52 (14), Diósgyőrt 33 (4), Felső-
háromban 27 (—), Miskolcon 30

(15), Kolozsvárt 26 (13), Szegeden 21 (18), Nagyváradon 20 (17), Mohácson 19 (—), Székesfehérváron 18 (16), Kassán 17 (17), Kaposvárt 16 (20), Győrött 14 (14), Aradon 14 (21), Újpesten 14 (7), Temesvárt 13 (8), Esztergomban 13 (4), Pozsonyban 11 (7), Debrecenben 11 (7), Selmechányán 11 (—), Szolnokon 9 (6), Veszprémben 9 (5), Vácott 7 (2), Pápán 8 (5), Szabadkán 7 (11), Máramaroszigeten 6 (—), Marosvásárhelyt, Kecskemét, Szombathelyt, Szegzárdon, Kiskunfélegyházán, Szatmárnémetiben, Újvidéken, Nagybecskerekén és Nagyikindán 5—5 stb.

Csendőrök a választásokon. A közelgő választásokon nehéz helyzete lesz a csendőrségnek. A belügyminiszter megtette az intézkedéseket az iránt is, — hogy az őrsök száma megfelelőleg megerősítessék. Rendeletet adott ki az összes csendőrkerületekhez hogy sürgős felterjesztést intézzenek, vajjon a választások idejére rendelkeznek e megfelelő létszámmal az egyes csendőr őrsök. Ha nem volna elegendő e létszám, sürgősen ki kell egészíteni. Mert hát választ a magyar, a miből a logika szerint egyszerűen következik, hogy szükség van mentül több zászadára.

Feilitzsch báró

mint
margittai képviselőjelölt.

— Saját tudósítónktól. —

— január 6.

Nagyváradról írják: *Margittán* ma jelenik meg a választói között a kerület eddigi képviselője és a függetlenségi párt jelöltje, *Szatmári Mór*, a kit ritka szeretettel és ragaszkodással öveznek pártkülönbség nélkül a kerület polgárai. *Szatmári Mór*t, a ki beszámolót fog tartani, lelkes ünnepléssel várják a margittai választók.

A kerület viszonyaival ismerős emberek, *szabadelpárti korifeusok* is teljesen kizártnak tartják *Margittán* más zászlónak, mint a függetlenségi lobogónak győzelmét. *Feilitzsch Artur báró* jelölését egyszerűen szerencsétlen gondolatnak ítélik, mert olyan képviselővel szemben, a ki valóban elévülhetetlen érdemeket szerzett működésével s a kerület osztatlan becsülésére teljes mértékben rászolgált, — hiu erőlködés egy előkelő idegent a polgárok bizalmára rákényszeríteni. *Szatmári Mór* érdemeivel, népszerűségével semmi egyéb nem áll szemben, mint a *nemes báró ur rossz híre és az a gyanu, hogy azért kereskedik Bihar megyében, mert régi kerülete kitéssékelte.* Már pedig *más megunt képviselőjét* éppenséggel nem hajlandók a derék margittai választók kitüntetni. A *szabadelpárt maga is érzi, hogy elhibázott taktikai lépés volt Feilitzsch báró jelölése*, de *Tisza István* barátjának muszáj helyet szorítani. Érdekes, hogy a báró nevével nem is tud megbarátkozni az egyszerű polgárok nyelve s igen mulatságos lehet

amit margittai tudósítónk közöl velünk, hogy a *kis falvakban a községházán valóságos kurzust nyitottak, hogy a választóknak a szájába rágják Feilitzsch Artur nevét.*

A báró urról egyébként jól tudják, hogy *Perczel Dezső* szövetségese és az erőszak embere, a mi pedig a régi függetlenségi kerületben egyáltalán nem lehet jó ajánló levél.

*

Itt említjük meg azt is, hogy a *Budapesti Hírlap* tegnapi számának egyik politikai cikkében többek közt a következő sorok olvashatók:

„Érdekes jelenség az is, hogy *Tisza grófnak* több intimusa cserben hagyta eddigi kerületét — *vagy talán a kerület az intimust.* — *Igy menekült: Gajári Géza* Vácról, *Wolfner Tivadar* Gödöllőről, *Veszter Imre* Késmárkról, *Feilitzsch báró* Kolozsvárról stb.“

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

Az ellenzék az ügyvédekhez.

Budapest, jan. 6. (Saj. tud.)
A szövetséget ellenzék vezérbizottsága mai értekezletén elhatározta, hogy szervezi a választási visszaélések elleni jogvédelmet és e munkájában számít a magyar ügyvédi kar támogatására.

Tallián miniszter Szegeden.

Budapest, jan. 6. (Saját tud.)
Szegedről ma délután 150 tagu küldöttség felajánlotta *Tallián Béla* földmivelésügyi miniszternek a szegedi első kerület mandátumát. *Tallián miniszter* a jelöltséget köszönettel elfogadta.

Öngyilkos főhadnagy.

Budapest, január 6. (Saját tud.)
Tolnay Géza vadászfőhadnagy ma este a *Metropole* szállodában mellbe lötte magát. Súlyosan megsebesült. Tettenek okát nem tudják.

Nagy tűz Budapesten.

Budapest, jan. 6. (Saj. tud.)
A kerepesi uton levő *Wellisch* féle nagy fatelepen több műhely és raktár leégett. Az egész fatelepet nagy veszedelem fenyegette. A kár jelentékeny. A tűz valószínűleg gyújtogatásból eredt és bosszu műve.

Hieronymí jelöltsége.

Budapest, január 6. (Saját tud.)
A budapesti terézvárosi szabadelpárt ma *Hieronymí Károly* kereskedelemügyi minisztert kikiáltotta képviselőjelöltjének. *A jelenvolt szociálisták Vázsonyi Vilmost* éltették. Értekezlet után *Hieronymí* lakása elé menve abcogoltak, de a rendőrség szétoszlatta őket.

Szatócs a börzén.

Letartóztatott kereskedő.

— Saját tudósítónktól. —

— január 5.

A börze, ez az éhes moloch újabb áldozatot falt föl: egy kereskedőt, a ki nem elégedvén meg kis üzletének tisztos polgári hasznával, a könnyű meggazdagodás vágyától üzelve a börzére ment. Itt csakhamar letört és a keletkezett differenciák elosztására a bűn útján akart pénzt szerezni s az így szerzett pénzzel megszökné.

Az eset részleteit a következőkben írják Nagyváradról:

Simon Náthán egy erdélyi származású fiatal ember telepedett meg Nagyváradon néhány év előtt s mint kereskedelmi alkalmazott kereste kenyerét. Itt meg is nősült s más vidékre ment magának existenciát teremteni. De sikertelen kirándulása után csakhamar visszatért Nagyváradra feleségével együtt s *szatócs* üzletet nyitott.

Üzleti áruit a helyi nagykereskedőknél szerezte be, de legtöbbit a zöldfa-utcai *ij. Weisz Bernáth* cégnél. A cég főnöke *Breider Armin* bizalommal volt, a bizalomra méltónak is mutatkozó *szatócs* iránt s mintegy 900 korona árut hitellezett neki. A múlt héten újra megjelent *Simon Náthán* a cég üzletében s újabb 200 kor.-nyi hitelt kér.

A hitellezést azonban megtagadta *Breider Armin*, mert *Simon* igen hanyagul teljesítette fizetési kötelezettségeit. Éppen e körülményből kifolyólag *Breider* alaposabban érdeklődni kezdett adósa üzleti viszonyai felől s megtudta, hogy *Simon* az üzletét a napokban 2000 koronáért eladta *Kain Elemér*nek. Azt is megtudta, hogy *Simon Náthán* és neje bejártak egy sereg üzletet s mindenütt több száz korona értékű árut vettek hitelbe.

Erre *Breider Armin* hitellezési csallás miatt feljelentést tett *Simon* ellen, aki a rendőrségen be is ismerte, hogy üzletét már napokkal ezelőtt eladta s azzal védekezett, hogy erre a kétségbeesett lépésre börzei veszteségek kényszerítették. *Simon*nak azonban rendes bejelentett lakása lévén, a rendőrség szabadlábban hagyta, de felügyelet alá helyezte.

A felügyelet alatt azt konstatálták, hogy *Simon* és neje bucsulátogatásokat tesznek a városban ismerőseiknél, sőt az asszony ei is utazott, miután összes ingóságait eladták.

Igy nyilvánvaló lett *Simon*ék szökési terve s *Papoly Ferenc* bünyügyi alkormány tegnap délelőtt *Simon Náthán* előállította s mint-hogy kellőképen nem tudott számot adni teiteiről, előzetes letartóztatásba helyezte s a mai nap folyamán az ügyészséghez átszállíttatja.

Pénzt *Simon*nál nem találtak, mert állítólag az utolsó napokon összeharcsolt összeggel *Simon*né elutazott Ungvár felé.

MULATSÁG.

A farsang küszöbén.

Kolozsvár báljai.

— Saját tudósítónktól. —

— január 7.

Harmadik címnek adhattuk volna: „Egy kis táncra buzdítás“ avagy „Felhívás a keringőre.“ Hires egyetemi orvostanárak azonban azt állítják, hogy sok a jóból

megárt — kivált, ha táncról van szó. Itt pedig csakugyan arról akarunk beszélni, hogy az idén sokat fogunk táncolni Kolozsváron. Szokatlanul hosszú lesz a farsang; ma beköszöntött és csak március 8-án hintünk hamut a fejünkre. Több mint két hónap, nem egészen kilenc hét, de 65 hosszú éjszaka a *Karneval* herceg idei szezonja. Pénz, jókedv és kitartás! Az idén csakugyan elhisszük, hogy soha sem halunk meg. Már is sűrűnek-forognak a professzionátus bálrendezők. Az idén nagy munkát kell végezni a frakkos uraknak. Hosszu lesz a farsang, sok lesz benne a táncmultság. Teljesen érthető tehát a rendező urak lázas buzgalma. Fényes, előkelő, polgáris és még szerényebb táncmultságokra készülnek mindenféle s a bálozó szépeknek nem egy meglepetésben lesz részük. Különben a kolozsvári lányok a legjobb kilátással nézhetnek a farsang elé, mert jól fognak mulatni, sokat fognak táncolni. Nálunk megfordítva áll *Ferczegh Ferenc*nek az a szelemes mondása, hogy a lányok egyre szaporodnak, mint a szunyog és a férfiak fogynak, mint a bölény. Az egyetem szaporítja Kolozsváron a frakkot, szép leányaink pedig hamar foktő alá kerülnek.

Hopp! a foktő. Az idén sok sok lánynak kötik be a fejét. (Fülemben zsong egy pajkos közbeszólás: És sok legénynek kötik be a szemét.) A fődolog, hogy táncolni kel. — A lányok ugyanis amiatt panaszkodnak, (inkább a vénecskék) hogy a frakkos urak nagyon lomhák, fáradtak kiéltek s a táncteremben gyökeret ver a lábuk. Való, hogy bálozó arszánaink egyrészt (a lányok azt mondják: nagyobb-része) elfásult, s másokat az élet, a kötelelesség táncoltat meg kegyetlenül, ám-bár a csuszás-mászás is elegendő arra, hogy szív és lélek halálra fáradjon és ne ébredjen új, ifju életre a tüzes csárdás vagy az ellenállhatatlan keringő zenéjére sem. Nem csodáljuk ezeket a beesett arcu, kiégett szemű, félig megkopaszodott és rozoga alakokat, hogy nem vegyülnek a táncba, hanem ott állongálnak a nagy csillár alatt és fáradt tekintettel, unott mosolylyal szemlélik a táncosokat folytató bohokat.

Valóban csodálatos, ha néhány, a régi idők testi-lelki acélját épségben megőrzött, életkedvű s vidámságát el nem pazarolt öreg uron, néhány, az életnek még tavaszi virányát taposó golyajogászon és a bálozó családokhoz köteles táncoltatóul szegődött férfium kívül mások is igyekeznek a petrezselem árulás szegényétől megmenteni az aggodó mamák árnyékában pihenő fiatal és már nem fiatal szépségeket. Kolozsváron még nem ilyen fekete egy bál éjszaka. Nálunk ugy aránylik a lányok és a férfiak száma egymáshoz, mint a tavaszi harmat a csuf nyári viharhoz. (A gyöngébbek kedvéért megjegyezzük, hogy a „tavaszi harmat“ alatt a nők értendők.)

No de pillantsunk a farsang titkaiba, lássuk milyen kosztümben fog bemutatkozni Kolozsváron *Karneval* öfensége, rántsuk le a leplet a készülődő multságokról.

Farsangi napló.

Január, 7. Gazdász estély, New-York.
„ 8. Alarcos bál, Torna-Vivoda.
„ 8. Jégmultság, Tornakerti pálya.
„ 14. Művészbál, New-York.
„ 21. Megyei piknik, Megyeháza.
„ 28. Páros kalikó-estély.
Február 4. Tiszti-estély, New-York.
„ 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó.
„ 11. Református diákbál, New-York.
„ 18. Birósági piknik, New-York.
„ 22. Megyei piknik, Megyeház.
Március 4. *Dávid Ferenc*-estély, New-York.
„ 22. Megyei piknik, Megyeház.

* **A művész-bál meghívója.** Már jeleztük, hogy január 14-én a New-York szálló nagytermében zártkörű művész-bált rendeznek. Ma küldötték szét a sokat ígéro multság meghívóit. Izléstelen illusztrációjával némi feltűnést kelt a hívogató

cédula címlapja. Első pillantásra magyar pezsgős vignettának, majd kéményseprők boldog újévet kívánó cédulájának véli az elfogulatlan szemlélő. Hasonló izléssel készültek a bál reklamfestményei is, amelyeket az egyes üzletek kirakataiba állítottak. A reklam gnómok, szírének és amorettek e képeken szinte sirva kérezkodnek a testgyenesítő intézetbe, hogy kifcamodott végtagjaikat és rendellenes muszkulusaikat kireparálják. S mind ez a szent művészet nevében történik! Egyébiránt a bálnak, mint alant el-soroljuk előkelő ladypatronessei s védnökei vannak. Ladypatronessek: Báró Bálint Józsefné, báró Bánffy Zoltánné, gróf Bethlen Árpádné, Hegedüs Sándorné, Jármay Béláné, Merza Lajosné, Peielle Róbertné. Védnökök: Barcsay Domokos, gróf Béli Ákos, dr. Berzeviczy Albert, báró Feilitzsch Artur, dr. Kiss Mór, dr. Pisztor Mór, Mörkensteini Mörk János, V. Rupprecht Henrik, ifj. gróf Bethlen Pál a rendező-bizottság elnöke.

NAPLÓ.

— Hírek. —

A mostani esztendőről.

* A vasárnap megkezdődött új esztendő a keresztény időszámítás szerint az 1905-ik, a világ teremtése óta a 7776 ik. Az uralkodó bolygó ez évben a Nap. Megemlítésre méltó, hogy két hold- és napfogyatkozás lesz az év folyamán; és pedig: február 19-én részleges holdfogyatkozás, a mely nálunk is látható lesz; — március 6-án pedig gyűrűs napfogyatkozás, a mely azonban nálunk nem lesz látható; — aug. 15-én részleges holdfogyatkozás, a mely részben nálunk is látható és aug. 30-án teljes napfogyatkozás, mely nálunk csak mint részleges látható. A táncolni, mulatni vágyóknak meghozza az év az örömet, a mennyiben a farsang nagyon is hosszú lesz: január 6-tól március 7-ig, tehát 60 napig tart. Igen kiesik Husvét ünnepe, április 23. és 24-re. Május hónapját, 29., 30. és 31-én a keresztjáró napok fejezik be. Pünkösd június 11. és 12-én Urnapja június 22-én lesz, Szent István király napja pedig vasárnapra esik.

* **Küldöttség a miniszternél.** Brassói tudósítónk írja: Brassó város képviselői elhatározta, hogy ipari és kereskedelmi magasabb érdekekből a vásártért az alsó sétatér és a fellegvár közötti alkalmas nagy térségre helyezi át. A határozat jóváhagyás végett beterjesztette a helygymintiszteriumhoz. Tegnapelőtt egy hat tagú küldöttség is ment fel Budapestre, hogy a kérés helybenhagyásának fontossága felől a minisztert felvilágosítsa. A miniszter a brassói küldöttséget tegnap délután fogadta és megígérte, hogy a kérdést a körülményekhez képest a képviselőtestület kívánsága szerint fogja megoldani.

* **Majláth püspök Kolozsvárt.** Az erdélyi római katolikus státus igazgató-tanácsa e hónap 24-én gyűlést tart, a melyen Majláth püspök fog elnökölni és több fontos keblü ügy kerül elintézésre. A többek között

e gyűlésen fogják hivatalosan bejelenteni, hogy az egyházkerület világi elnöke báró Jósika Samu engedve Majláth püspök rábeszélésének eláll lemondási szándékától és elfoglalja ujlag az elnöki széket.

* **Bethlen Bálint gr. — Nagyenyed képviselő-jelöltje.** Bethlen Bálint grófot a Kolozsvárt is annyira népszerű arisztokratát, — a ki tudvalevőleg belépett a Kossuth-pártba, — egy küldöttség meghívta Nagyenyedre, hogy ott a mostani képviselő, Török Bertalan ellen fellépjen jelöltnek. A független érzelmű arisztokrata elfogadta a meghívást, és a napokban már leutazik nagy kísérettel Enyedre, programbeszédét elmondandó. A siker majdnem bizonyos, mert az enyedi szabadelvű párttal szemben az utóbbi időben a függetlenségi erők erősen szervezkedtek, s most nagy lelkesedéssel indulnak a választási küzdelmekbe. — Itt említjük meg, hogy Bethlen gróf régi kerületében: Bethlenben Fejérvári Jenő szabadelvűvel szemben Barcsay Tamás, gr. Bánffy György főajtónálló mester veje lép fel. — Barcsay — mint ismeretes, — a disszidensek csoportjához tartozik.

* **A választások és a sajtó.** A kolozsvári szociáldemokraták 14 tagú pártvezetősége bejelentette dr. Hadady Endre főkapitánynál, hogy holnap vasárnap délután 3 órakor a Tornavivódában gyűlést tartanak, a melyen „a választások és a sajtó” cím alatt fognak felolvasni. A rendőrfőkapitány a gyűlés tartására az engedélyt megadta.

* **A Petőfi-társaság** — mint Budapestről írják — tegnap az Akadémia disztermében Jókai emlékeztetőre ünnepet rendezett, melyen nagyszámú, előkelő közönség jelent meg. A nagygyűlést Herczeg Ferenc elnök nyitotta meg, gyönyörű szavakkal emlékeztetve meg Jókairól. Majd Szona Tamás titkár felolvasta titkári jelentését, mely után *Abrámy* Emil méltatta Jókai irodalmi munkásságát. Ezután Szávay Gyulának *Jókai emlékezete* című pompás költeménye következett, végül *László Mihály* felolvasta *Mikszáth* Kálmánnak *Jókai ősei* című visszaemlékezését. Ülés után a társaság tagjai lakomára gyűltek össze a Continental szállóban.

* **Házszentelések Kolozsvárt.** Tegnap volt „Vizkereszt” napja, a katolikus világnak egyik legnagyobb ünnepe. Ilyenkor érintkezik ugyan is legközvetlenebbül a lelkipásztor a hűveivel, a midőn házról-házra járva felszenteli a házakat, áldást kívánva azok lakóira és felírja az ajtó homlokzatára a Jézust meglátogató három király nevének kezdőbetűit: *G. M. B. 1905.* Különösen ragaszkodnak e régi vallásos szokáshoz a székelyföldi katolikusok, a hol valóságos csapásnak tekintik a hitbuzgó székely, ha a pap e nevezetes napon elkerüli a házat és fel nem szenteli. A néphit Kolozsvárt azonban nem vert oly erős gyökeret, mint Csikban és

Háromszékben. Mert az itten lakó 4—5 ezernyi katolikus család házában csak az esetben jelenik meg a pap, ha erre direkt meghívást kap. Tegnap történtek meg Kolozsvárt is ezek a szokásos házfelszentelések, a melyek nevezetességét az idén az a körülmény is emeli, hogy a jelentkezők nagy számát tekintve, az ünnepélyes szertartások még ma és holnap is folytatódni fognak. Vizkereszt ünnepe a főtéri templomban délelőtt nagy mise volt, melyet Biró Béla apátplébános celebrált. A mise után prédikációt is tartottak és elkezdődtek nyomban a házfelszentelések, a melyeket *Kászonyi* Lajos főkaplán, *Rak* József és *Bodó* Ferenc segédkaplánok végeztek. Ugyancsak e helyen említjük fel, hogy a mai napon kezdődött el a románok karácsonyi ünnepe is, a melyet a miénktől tizenhárom nappal hátrább tolt a görög-országi naptár.

* **Uj lap Tordán.** Dr. Fried Farkas ügyvéd és dr. Várady Gáspár vármegyei aljegyző szerkesztésében tegnap egy új lap indult meg Tordán. A lap társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi kérdésekkel foglalkozik és hetenkint egyszer jelenik meg.

* **A mentők hírei. Fej és lábtörések.** Reinhardt Adolf 46 éves munkás a szeszraktárban dolgozott. Ügyetlensége folytán egy hordó a fejére esett és azt alaposan összetörte. Bernát Róza 4 éves kis leány a sikos udvaron elcsuszott és eltörte a balcombcsontját. Az utóbbit, mint hogy a törés súlyosabb természetű, bevitték a sebészeti klinikára. — *A mentők félnek.* Tegnap két esethez is hívták a mentőket, de a napokban történt megtámadtatás ismétlődésétől tartva igen helyesen azt telefonálták, hogy hozzák be a mentőállomásra a sebesülteket, mert ők addig, míg a Pata-utca és vidékén dühöngő erkölcsöket meg nem fékezi a hatóság — életüket nem fogják kockára tenni. Az egyik eset a Munkás-utcában történt. Berki Pál zenész öcscsét leverték valami mulató külvárosi legények. Berki öcscsét védelmezni akarva, közbe lépett, de rosszul járt, mert a bal szeme alatt megszurtták. A másik eset igen természetesen a Pata-utcában történt. Altenberg Mihályné 37 éves napszámosnét férje megverte s egy fazakat is csapott a fejébe és pedig úgy, hogy az aszszony arcát megsértve fején egy csontig terjedő seb keletkezett. Kocsin hozták be a sebesültet a mentőkhöz, a kik aztán a sebet kimoszták és bekötözték. A mentők különben e helyen, tekintve nagy és terhes elfoglaltságukat, arra kéri a közönséget, hogy minden csekély baleset miatt ne telefonáljon a mentőállomásra, hanem menjen be személyesen a mentőkhöz, a kik a legnagyobb készséggel nyújtják az első segílyt a sebesülteknek.

* **Napszámos a kerek alatt.** Szerencsétlenül járt Gal György 25 éves kolozsvári téglagyári munkás, a ki a vasuton tul fekvő Friedman féle téglagyárban dolgozik. Vigyázatlanságáért keresztülment egy sebesen vágató kocsi a balkarján és az orsó csontját kettétörte. A szerencsétlenül járt embert a mentők vették ápolás alá.

* **Hoittetek a vasuton.** Fogarascher Jánost, a kolozsvári Cell-féle

szeszgyár szerencsétlen igazgatóját a ma estei vonattal szállítják haza Brassóba, hogy ottan a családi sírboltba helyezték el a rokonok kívánságára. Ugyancsak a mai vonattal érkezik meg Lussin-Piccolóból Kis Sándor kolozsvári olajgyáros unokahugának dr. Beitner Hungónának hullája is, a melyet a kolozsvári temetőbe helyeznek el.

* **Külvárosi legények harca.** Tegnap véres verekedés színtere volt a szamosközi-utca. A magyar-utcai és a hidelvi legények mérték össze erejüket egy korcsmában, lévén ez az ünnep és vasárnapoknak elengedhetetlen mulatsága. A párbajban, a mely az ököljog szabályai szerint folyt le, egy Nagy Mihály nevezetű lett a vesztes, a kit ellenfelei oly alaposan helyben hagytak, hogy a súlyosan megsértett embert a mentőknek kellett beszállítaniok a sebészeti klinikára. Különösen egy éles kaszával ejtettek veszedelmes sebet a verekedők az áldozat fején a melyet egészen a csontig hasítottak.

* **Rendőri krónika.** A polgárság és a rendőrség a tegnap estét békes harmoniában töltötte el. Mindössze egy ittas állapotba jutott tüzér katona garázdálkodott a Hunyadi téren. A kit aztán bekísértek az őrszobába, majd átadták a katonai őrzésnek.

* **Halálozás.** *Salamon* Mózes torda-aranyosmegyei tanfelügyelősségi tollnok tegnapelőtt reggel szívvelhűdés következtében elhunyt.

IRODALOM.

Jago.

— Dramaturgiai tanulmány. —

Irta: Szakács Andor.

III.

A III-ik felvonásban már Cassiot Desdemona csarnokában találja Jago és megígéri neki, hogy a mórt eltávolítja, hogy annál biztosabban szólhasson Desdemonával, mi meg is történik; de később visszahozza Othellót, midőn Cassio még Desdemonánál könyörög. Cassio Othello közeledtekor — elfogultságát vetvén okul — távozik. Jago pedig hogy az olvasásba merült Othellót erre figyelmessé tegye, mintegy *ön-tudatlannak* látszó, de gyanus titkolódzást rejtő fölkiáltásba tör ki: „Hah! ezt nem szeretem!”

Midőn pedig Othello Cassiot észre veszi és kérde tőle:

„Nem Cassio, ki ömötől most megy el?” titkolódzó gyanúsítással ily megjegyzést tesz rá:

„Ugy? Cassio? Nem gondolnám valóban. Hogy mint a bűnös, úgy suhanjon el, Ha téged jönni lát.”

Desdemona gyöngéd követelő kérése Cassio érdekében a mórt annyira meghatja, hogy késznek nyilatkozik őt tisztiségbe visszahelyezni. Jago tehát elérkezettnek látja az időt arra, hogy a méreg cseppeket Othello gyanutlan szívébe csöpögtesse. Művészetének és ezzel együtt kifejlődésének tetőpontját irtéri el. Eddig az egész tragédia gyeplőjét kezében tartotta és kényekedve szerint irányította. Othello szívébe oly matematikai pontossággal tölti be a féltékenység méregcseppeit, hogy a bálmat legmagasabb fokára ragadja a szemlélőt, de tetteivel egyúttal megszünt a cselekmények irányítója lenni, mert ezután Othello fölkorbácsolt szenvedélye ragadja magához a gyeplőt

s ennek kórlátokat nem ismerő hatalma az előbbi csak tűzeli s ne-hogy lealcáztassék sulyt sulyra kénytelen fektetni Jágót ekkor elérí végzete! A tekervényes pályán, melyre maga lépett, nem haladhat többé szabadon, nem térhet sem jobbra, sem balra, mert a körülmények őt is előre űzik. Othello örületes dühöngése az eszközök megválasztásában őt is vakmerőségre ragadja. Othello elvakult szenvedélyében bizva mindent egy kockára tesz föl.

Az ellopott kendőnek Cassionál való elrejtése, a Cassióval folytatott párbeszédnek Biankára vonatkozó trágár célzatának Desdemona-ra való vakmerő irányítása és végül Biankának az ellopott és Cassio által levarrás céljából átadott nászi kendővel való hirtelen megjelenése s feltékenykedése, mind Desdemona ütlelességét bizonyítják. Ha Othello-ban a dühtől elvakított szenvedélynek csak egyetlen-egy világos perce volna ekkor, rögtön széttépethetné az ördögi hálót, melyet Jago gázsága font köréje és végkép megsemmisíthetné, ha a kétely egyetlen szikrája villan meg lelkében. Amde a tragédia nagyszerűsége ép abban rejlik, hogy a szenvedély hatalmas ereje Othellót minden észszerű gondolkodásból kivetkőzteti s oly hatást gyakorol a nézőre is, hogy elfeledi Othellótól a háló széttépését kívánni; s elvégre is a tragédia nagyszerű betetőzése el nem maradható Jago a gonosz mag elvetését — bosszujából vezéreltetve — már akkor elhatározza, midőn még céljával tisztába nincsen.

És elhatározásának a körülmények és helyzet kezét nyujtanak s a gázsag lejtőjén addig űzik őt, a míg ördögi tettetésének borzasztó következménye önnön feje fölött is hullámként összecsap. A döntő fordulatot is a szenvedély idézvé elő, Jago által a válpont nem is volt kiszámítható. Ő beadhatta Othellonak a féltékenységre habzó mérget, gyönyörködhetett kinjaiban, de Othello szenvedélyének gyászos végét nem sejtette s így számításában föl sem is vehette. A szenvedély irtózatossá hatalmas terveinek legfinomabb szálait is széttépi s akkor sodorja őt az örvénybe, a midőn ravaszúsága folytán magát már-már tökéletes biztonságban érzi.

Desdemona halála Jago számításán kívül esik. A fölébresztett féltékenységek ugyanis csak a Mór nyugalmát kellett volna megzavarni, mert hisz ő csak gyönyörködni akar a Mór kinjaiban s e kinok mérlegét kezében óhajtaná tartani. Jago diadala abban állott volna, hogy Othello urává lesz, ki majd „Orránál fogva úgy vezethető mint a számár.” S lelke szenvedéseivel kénye-kedve szerint játszhatik. És ime, az Othello-ban lángra gyult szenvedély vihara egy perc alatt összetépi a finoman szőtt hálót s ezzel együtt Jágót is tönkreteszi. Ez a tragédia egyik iszonyatos oldala. Jago megsemmisülését ugyanazon tüzláng idézi elő, melyet ő Othello-ban fölgújtott; eszé a láng terjedését többé nem

korlátozhatja és ott tör az ki — számítása ellenére — ahol nem is álmódja s fölperzseli azt is, a ki szitotta. Saját fejére rakta a paraszat.

Hogy Jago nem feledkezett meg semmiről, mit számba vehet az ész, és hogy csakis a szenvedély kiszámíthatatlansága sodorta őt is magával — keresztül huzva számításait — eléggé bizonyítja az is, hogy Rodrigót — félve, hogy ez lealcázza — megöli.

Jago tragicumában megrendítő guny fekszik. Az éles, előre látó eszű férfiú azon szenvedély által zuzatik össze, melyet ő irányíthatni vélt! — E perctől kezdve Jago maga is a düh martaléka.

Meggondolt magatartása eltűnik s eszeveszett kapkodó dühöncsülyed. Böszült haraggal lép neje elé, — midőn ez a kendőről költött végzetes historiát és vele együtt Jágót is lealcázni készül — hogy a terhelő vallomástól visszatartsa s elfeledi, hogy épen ez a magából kikelt harag s a nejeire kirántott kard alcázza le őt.

A számító esz sötétben hadonázó bolonddá lesz s lealcázása után a megrögzött makacsságnál más fegyvere nem marad. Hogy meggyaláztatását kikerülje, hogy eszének bukását és gaztettét ne legyen kénytelen bevallani: az erkölcsi fölháborodással szemben, csak makacssággal menti magát, ezt mondva:

„Semmit se vallok. Tudtok a mit tudtok. E perctől egy szót sem szólok tovább“ s átkodott gonosztevéként megy a kintpadra.

Mind ezekből kitűnik, hogy Jago oly alakja a nagy tragédiának, melynek a helyzet s az Othello szenvedélye által föltételezett kifejlődés kölcsönöz *drámai érdek*et, mert alakjának mindenek dacára azért van helye a tragédiában, mivel Othello és Desdemona házasságában oly elemek vannak, melyek a féltékenység szenvedélyének tápláló anyagot szolgálnak; mely anyagot ő átható eszének éles pillantásával azonnal fölismeri s az Othello-ban rejtő kételyt benne tudattá emeli. Együttal tehát ő „a gyanakvó esz megtestesült hitetlensége”, mely magát Othello kedélyének szabad és gyanutlan bizalmával szemben, ennek lelkében mélyebben és mélyebben befészkel. Ezen alapszik befolyásának határtalan ereje.

*Költői érdek*et pedig a tettetés művészete s ama jó kedv, melyet azt gyakorolja, kölcsönöz neki. Ő ugyanis a tettetés oly nagy mestere, hogy mindenkit barátot és ellenséget egyaránt elámit. Nincs férfi, nő, a ki ez álca alatt az ördögöt sejtse. Áldozatait annyira körülhállozza kigyói ügyessége, hogy Othello „talpig becsületes fiú”-nak nevezi, Cassio föltétlenül bizik benne s áradozva mondja:

„— — — — — soha Enyéim közt sem leltem ennyi jó Indulatot.“

Desdemona bár fölháborodva

utasítja vissza ledér erkölcsi elveit, de egy percig se kételkedik egyenes szívűségében, sőt saját nője is távol van attól, hogy cselszövő gáznak tartsa s Otthellonak se hiszi el, hogy Jago Desdemona hűtlenségéről tanuvallomást merne tenni, míg őket nem szembesíti; és végre a könnyen hívő, korlátolt eszű Rodrigót annyira elbolondítja, hogy ez csalódásai dacára is, újra meg újra bizik benne s aljas eszközévé fajú. Jágónak minden művészet gyakorlata élvet ad, mely nála — a személyes bosszu kielégítésétől függetlenül — az általa előidézett hatásból ered. Bizonyos ingert nyújt az esze és élce számára. A művészet, melyet kifejt, gyönyörrel tölti el keblét; kéjjel nézi, mely biztosan hálózza be áldozatait s győzelmi mámorában, — melyet kép-mutatásának köszönhet, — ha nem feledkezik meg ravaszúsága s álnoksága eredeti indokairól, de legalább a kivitt diadal fölötti öröm háttérbe szorítja azt.

Ebben rejlik a báj, melyet e gonosztevé előidéz. — Iszonyodunk gázságától, de váratlan bámulatra ragad és lebilincscsel szellemi ügyessége, környezetének biztos megítélése s eszközeinek művészi kiszemelése. Innen magyarázható meg, hogy amaz erkölcsi borzalom közé, melyet gázsága ébreszt föl lelkünkben, az esz élvezete vegyül, melyet eljárási módja s a határnak bámulatos kiszámítása szül.

(Vége.)

SZINHÁZ

Az emigráns. Kemechey Jenő színműve a jövő héten szerdán kerül bemutatásra.

Az ember tragédiája páros számu bérletben kerül színre szombaton, a minap szereposztással.

A NAPLÓ

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyedévre	6 korona
Egy óra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Jdegenek naplója.

Kik érkeztek tegnap Kolozsvárra?

New-York szálloda.

Gróf Bethlen Bálint birtokos Gyéres. Baruch Mór birtokos Gyula-Fehérvár.

Dr. Czeli Vilmos gyáros Brassó.

Fogarascher Péter könyvelő és neje Brassó.

Honigberg Frigyes hivatalnok Brassó.

Rosenfeld B. kereskedő Szucság. Hajnász József hírlapíró Budapest.

Dr. Günther Antal Budapest.

Molnár Jenőné magánzóné S.-Szt.-györgy.

Velits György és neje kereskedő Brassó.

Schwartz Antal kereskedő M.-Vásárhely.

Alexa Miklós kereskedő Szamos-Ujvár.

Papp Testvérek kereskedők Szamos-Ujvár.

Willheim Mór kereskedő H.-M.-Vásárhely.

Lévai Henrik hivatalnok Nagy-Várad.

Schwarz Henrik kereskedő Budapest.

Weinberger Mór fényképész Zág-ráb.

Grósz Lajos kereskedő Budapest.

Sugár Ármán kereskedő Budapest.

Brehán Miklós főgymn. tanuló Naszód.

Vojnich József jogszigorló Szabadka.

Szemere Gábor tisztviselő Budapest.

Weinberger Vilmos utazó Budapest.

Gerő Sámuel gazdálkodó Alsó-Det-rehem.

Központi szálloda.

Neményi Ferencz uradalmi intéző Hadrév.

Farkas Márton gazdatiszt Hadrév.

Sonnenschein E. kereskedő Bécs.

Weiser Gáspár kereskedő Bécs.

Salamon Andor birtokos Algyógy.

Balla György birtokos Mező-Szakál.

Altstatter Antal kereskedő Nagy-Szeben.

Medlinger Béla kereskedő Budapest.

Eichner Emil kereskedő Budapest.

Zemplincz E. kereskedő Budapest.

Pannonia (Fézl) szálloda.

Kundela János utazó Budapest.

Rintel Gyula utazó Budapest.

Szentiványi Gyula földbirtokos Farnos.

Dániel Károly utazó Budapest.

Virág N. igazgató Fiume.

Ormos Arnold utazó Budapest.

Weinberger Sándor utazó Budapest.

Gróf Teleki József Fehérszék.

Lázár Jenő biztosító hivatalnok Budapest.

Csanády Török Gerő ügynök Budapest.

Kornstein Adolf utazó Bécs.

Biasini szálloda.

Voszeller Jenő kereskedő Bécs.

Sottler Ferencz ékszerész Budapest.

Ronai Jenő kereskedő Zenta.

Fons Ferencz Joghallgató Mis-kolcz.

Bátory János kereskedő Zilah.

Tóth Sándor csendőrhadnagy Tópánfalva.

Balogh Endre joghallgató Kolozsvár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Wesselényi Miklós-utca 13. szám alatt, a mai követelményeknek megfelelően berendezett

≡ vízvezeték-szerelő üzlet ≡

nyitottam. Elvállalom: fürdőszobák, szagtalan klotzetek és közkutak szivattyú-felszerelését, melyeknek pontos javításáért felelősséget vállalok.

Szakmámat 20 éven keresztül Budapesten, mint önálló szerelő folytattam és Kolozsvárt 8 évig nagyobb vállalatoknál dolgoztam.

Mindennemű munkákat saját magam végzek, ugyszintén mindennemű légszesz- és villanycsengő-felszerelést és javítását pontosan és legutányosabb árban.

≡ Egy évi jókarban tartásért: ≡

1 clozett után	6 korona	1 földalatti fölzáró föcsep	
1 kagyló után	3 korona	után 8 korona	
1 közkut után	5 korona	1 fürdő után	8 korona

A n. é. közönség becses pártfogásáért eszedzik

Szücs János,

vízvezeték-szerelő vállalkozó.

Egy finom fehérenemű varrónő; lakik: Linczeg-u. 9. sz.

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Főszerkesztő: DR. ÓVARI ELEMÉR.
Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.
Kiadó: „NAPLO” hirlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR

Reggelig nyitva.

A Jókai kávéházban
Jókai-u. 4. sz.
a farsangi időny
alatt naponta,
éjfél után

**friss korhelyleves és
valódi szepesi tormás virsli.**

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávész.

Reggelig nyitva.

1905. január hó 8-án (vasárnap)
a Vigadó termében
MARTEAU
világhírű hegedű-művész
egyetlen hangversenye.

Műsor:

1. Bach, Chaconne
2. Mozart, Es dur verseny. Allegro. Moderato. Un poco adagio. Rondo. Allegretto.
3. Bruch, G. moll verseny. Allegro. Moderato. Adagio. Finale.
4. a) Godard, Adagio qathetique.
b) Wieniawsky, Tarantelle G. moll.

A zongora kíséretet Stephanidesz Károly karmester ur volt szíves elvállalja.

Körszék 3 kor. Számozott-hely 5 kor. Karzati ülőhely 3 kor. Páholy 12 korona.

Jegyek Lepage Lajos és Neumann M. főtéri üzletében kaphatók.

1500 koronát kereshetnek meg havonként intelligens, jó fellépésű egyének (nők is) egy nagyszabású új irodalmi vállalat terjesztésével. Korvin Mátyás Erdélyi könyvkereskedő Részvénytársaság Kolozsvárt Deák Fer.-u. 21.

Fogműterem!!

— **Nagy Jenő** —
szájpadnélküli műfogspecialista.
Fogműterme Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-u. 6. szám alatt (dr. Göth-ház) Elvállalom a fogászat körébe tartozó összes teendőket. Munkáimért felelősséget vállalok és azokért díjazást utólag fogadok el. Felvilágosítással naponta 1—2-ig a n. érdemi közönség rendelkezésére állok. — Vidékieknek levélbeni megkeresésére postafordultával válaszolok.

Szegényeknek 8—9-ig ingyen!
A nagyb. közönség további pártfogását kérve

Nagy Jenő,
szájpadnélküli műfogspecialista

REGÉNY.

A két vérfolt története.

Bünnügyi elbeszélés.

Irta: A. Conan Doyle. 12

— Ez jó lecke magának, Pher-son rendőr, legalább tudja, hogy engem nem lehet félrevezetni, — mondá Lestrade, méltósággal. — Kétségtelenül azt gondolta, hogy kötelességének megszegését soha sem fedezem fel, pedig pusztá pillantásom a szőnyegre, elég volt arra, hogy meg tudjam, valaki járt a szobában. Szerencséje, fiam, hogy semmi sem hiányzik a szobában, különben nagy baja lehetett volna belőle. Sajnálom Holmes ur, hogy ily kicsiny ügyben hívtam de azt hittem érdekli majd az az eset, hogy a második vérfolt nem fedi az elsőt.

— Minden esetre, nagyon érdekes volt. Rendőr, csak egyszer volt itt az az asszony?

— Igen, uram, csak egyszer.

— De ki volt?

— Nem tudom a nevét, uram. Egy újság hirdetés nyomán keresett valakit és rossz helyre jött be — nagyon kedves, barátságos fiatal asszony volt, uram.

— Magas? Szép volt?

— Igen uram; jól megtermett fiatal asszony. Azt hiszem, ön azt mondaná, hogy szép is. Némelyek azt is mondhatnák, hogy nagyon szép.

— Oh, rendőr, hogy vessek egy pillantást be. — moneá. Csinos, behizelgő modora volt, mondanák önök és azt hittem, nincs benne semmi rossz, ha megengedem, hogy fejét bedugja az ajtón.

— Milyen ruhában volt?

— Várjon, uram — egy husszu köpenyeg volt rajta, egész a lábáig ért.

— Milyen időben lehetett itt?

— Épen besötétedett abban az időben. A lámpákat gyújtogatták, mikor visszajöttem a szesszel.

— Nagyon jól van, mondá Holmes. Jöjjön Watson, azt hiszem fontosabb dolgunk van másol.

Mikor elhagytuk a házat, Lestrade az utcai szobában maradt, míg a megtört rendőr kinyitotta az ajtót, hogy kiengedjen. Holmes megfordult a küszöbnél és oda nyújtott neki valamit. A rendőr hitetlenül bámult.

— Oh, Istenem, uram! kiáltá zavarodott arccal. Holmes ujját szá-jára tette, visszacsusztatta pénztár-cáját és kacagásban tört ki, mikor az ntcára értünk.

— Kétfő! mondá. Jöjjön, Wat-

son barátom, a függöny felgördül az utolsó felvonáshoz. Meg fog könnyebbülni, ha meghallja, hogy nem lesz csata, az érdemes, hogy Trelowney Hope nem fog remek előmenetében gátoltatni, hogy a meggondolatlan uralkodó nem kap büntetést meggondolatlanságáért, hogy a miniszterelnöknek nem kell európai komplikációkban részt venni, és hogy egy kis tapintattal ugy vezethetjük a dolgot, hogy senki-nek sem lesz baja míg ugy nagyon csunya ügy lehetett volna belőle.

Egész évem bámulattal telt el e rendkívüli ember iránt.

— Már megoldotta! kiáltá.

— Bajosan, Watson. Van még néhány pont, mely épen oly homályos most, mint akármikor. De annyi adatunk van, hogy a mi hibánk volna, ha nem tudnánk meg a többit. Egyenesen Whittehall utra megyünk és az egész ügyet befejezzük.

Mikor a külügytitkár palotájához értünk Sherlock Holmes mindjárt Trelowney Hope Hilda öméltsága után kérdezősködött. A nappaliba vezettek.

— Holmes ur. mondá a hölgy és arca piros volt a fölháborodástól, — ez bizonyára nem szép és nemes eljárás az ön részéről. Azt kívántam, amint kijelentettem is, hogy önnel tett látogatásom titokban maradjon, különben férjem azt fogja gondolni, hogy ügyeibe akarok avatkozni. És ön kitesz látogatásával ennek a veszélynek és megmutatja, hogy üzleti összekötés van közöttünk.

(Folytatjuk.)

PFERSCHY J.

ÉTTEREM

Deák Ferencz-u. 8. Telefon 126.
Kétfő magyar konyha. — Erdélyi hegyaljai borok házon kívül is bármily kicsi mennyiségben szállíthatnak. A világhírű Pschorr-bräu sör kimerési helye.

Tisztelettel PFERSCHY J.

Polgári Vendéglő Trefort-utca 11-ik szám.

!!! Megérkeztek !!!
Különböző borok. —
Tessék megkóstolni.

Ménesi új házhöz 1 ltr. 34 kr., bent 40 kr.
Szegezdi siller " 1 " 36 " " 44 "
Pecsénye 5 éves " 1 " 50 " " 70 "
Szomorodni gyógybor egy liter . . 1 frt 20 kr.

További havi előfizetést ebéd — 16 forintért elfogadok.
— vacsorára étlap szerint —

Szűlt bármilyen adag 30 krajczár.
Kétfő magyar konyha! — Kétfő magyar konyha!
Számos látogatást kér

14 1—10 Fogel Ferencz, vendéglős.

A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva.

— Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferencz utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ”

összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét a tulajdonos.

Egész éjjel nyitva.

ŐSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Telefonsz. 538. — Telefonsz. 538.

Banács Flórián cukrász,
Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca 14.

Ajánlom lakodalmakra való tortáimat. Vidékre ingyen csomagolás.

Továbbá: — Továbbá: —
Czukorkáimat Kétfő Ligörjeimet
Párizsi süteményeim és Thea,
Fagyalt Csokoládé és
Parfi Tejes-kávémát,
Krémek a legutányosabb ár
Szulczok. mellett.

B. Bak telepen!

A Nádas-fürdő során fel-parcellázott üres házhelyek vagy 2 szoba, konyha, kamara, kert és vízvezetékkel felépített házak olcsó törlesztéses kölcsönrel és kedvező fizetési feltételekkel tulajdonjogilag eladók vagy 1905. július hó 1-től bérbevehető. A vasuti átjáró alatti saroktelken több modern uri lakás és két üzlethelyiség 1905 október 1-től bérbevehető.

Értekezni lehet

B. Bak Lajosnál KOLOZSVÁRTT,
Malom u. 28 sz.

Egész éjjel friss korhelyleves

